

Curtea Supremă de Justiție
DECIZIE

15 mai 2018

mun.Chișinău

Colegiul penal în următoarea componență:

Președinte Nicolae Gordilă,

Judecători Elena Covalenco, Iurie Diaconu, Liliana Catan, Ion Guzun,

 judecând, fără citarea părților, recursurile ordinare, prin care se solicită casarea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 20 decembrie 2017, declarate de către procurorul în Procuratura de circumscripție Bălți, Pasat Liliana și avocatul Ciuru Igor în numele inculpatului

Papușa Mihail XXXXX, născut la
XXXXX, originar din XXXXX,
domiciliat în XXXXX.

Termenul examinării cauzei:

1. Prima instanță: 25.08.2017 - 06.09.2017;
2. Instanța de apel: 09.10.2017 - 20.12.2017;
3. Instanța de recurs: 15.03.2018 - 15.05.2018.

C O N S T A T Ă :

1. Prin sentința Judecătoriei Ungheni, sediul Nisporeni din 06 septembrie 2017, Papușa Mihail a fost recunoscut vinovat și condamnat în baza art.320¹ Cod penal la 1 an și 6 luni închisoare, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip semiînchis.

2. Prima instanță, examinând cauza în procedura prevăzută de art.364¹ Cod de procedură penală, a constatat că Papușa Mihail, la 17 mai 2017, ora 21.15, urmărind scopul încălcării ordonanței de protecție emisă de Judecătoria Nisporeni la 20 aprilie 2017, în favoarea victimei Luca Irina, potrivit căreia avea obligația de a părăsi temporar locuința comună, de a nu se apropia de victimă și copii ei, de a nu contacta vizual sau prin alte mijloace cu aceștia și de a sta departe de victimă și copiii acesteia, păstrând o distanță ce i-ar permite victimei și copiilor ei să se simtă în siguranță, s-a dus și a intrat în domiciliul acesteia din XXXXX.

Tot el, la 04 iunie 2017, ora 02.10, urmărind scopul încălcării ordonanței de protecție emisă de Judecătoria Nisporeni la 20 aprilie 2017, în favoarea victimei Luca Irina, potrivit căreia avea obligația de a părăsi temporar locuința comună, de a nu se apropia de victimă și copiii acesteia, de a nu contacta vizual sau prin alte mijloace cu aceștia și de a sta departe de victima și copiii ei, păstrând o distanță ce i-ar permite victimei și copiilor ei să se simtă în siguranță, s-a dus și a intrat în domiciliul acesteia din

XXXXX.

Tot el, la 02 iulie 2017, ora 21.40, urmărind scopul încălcării ordonanței de protecție emisă de Judecătoria Nisporeni la 20 aprilie 2017, în favoarea victimei Luca Irina, potrivit căreia avea obligația de a părăsi temporar locuința comună, de a nu se apropia de victimă și copiii acesteia, de a nu contacta vizual sau prin alte mijloace cu aceștia și de a sta departe de victima și copiii ei, păstrând o distanță ce i-ar permite victimei și copiilor ei să se simtă în siguranță, s-a dus și a intrat în curtea gospodăriei acesteia din XXXXX.

Tot el, la 14 iulie 2017, ora 19.00, urmărind scopul încălcării ordonanței de protecție emisă de Judecătoria Nisporeni la 20 aprilie 2017, în favoarea victimei Luca Irina, potrivit căreia avea obligația de a părăsi temporar locuința comună, de a nu se apropia de victimă și copiii acesteia, de a nu contacta vizual sau prin mijloace cu aceștia și de a sta departe de victimă și copiii ei, păstrând o distanță ce i-ar permite victimei și copiilor ei să se simtă în siguranță, s-a dus și a intrat în gospodăria acesteia din XXXXX, făcând gălăgie și refuzând părăsirea curții.

3. Împotriva sentinței au declarat apeluri:

- procurorul, care a solicitat casarea acesteia în partea stabilirii pedepsei, rejudecarea cauzei în această parte și pronunțarea unei noi hotărâri, potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care lui M.Papușa să-i fie aplicată pedeapsa definitivă, în temeiul art.84 Cod penal, de 3 ani închisoare, invocând că instanța nu a dat deplină eficiență prevederilor art.75 Cod penal; - instanța eronat a constatat că inculpatul a săvârșit o singură infracțiune, pe când acesta este învinuit de săvârșirea a patru episoade considerând că în speță este concurs de un infracțiuni;

- avocatul D.Guțanu în numele inculpatului, care a solicitat casarea acesteia în partea stabilirii pedepsei, rejudecarea cauzei în această parte și pronunțarea unei noi hotărâri, potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care lui M.Papușa să-i fie aplicată pedeapsă sub formă de muncă neremunerată în folosul comunității, invocând că inculpatul și-a recunoscut vina, solicitând examinarea cauzei în procedură simplificată; - a încălcat ordonanța de protecție pentru că partea vătămată i-a comunicat că și-a retras toate plângerile și la solicitarea ei a rămas să locuiască împreună; - partea vătămată nu a fost agresată fizic și nu i-au fost cauzate vătămări corporale.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 20 decembrie 2017, apelurile declarate de către procuror și avocatul D.Guțanu în numele inculpatului au fost respinse ca nefondate.

Instanța de apel, audiind inculpatul în ce privește recunoașterea bazei probante administrate pe caz și a faptelor reținute în rechizitoriu, în virtutea art.364¹ Cod de procedură penală, a constatat că fapta este just stabilită, iar în cauză sunt suficiente date privind personalitatea inculpatului, ce ar permite stabilirea corectă a pedepsei penale.

În context, cu referire la apelul declarat de către procuror, instanța de apel a indicat că, contrar celor invocate de către acesta, prima instanță corect a reținut, descris și calificat fapta săvârșită de inculpat, or, în speță putem vorbi doar de o infracțiune prelungită și nu de un concurs de infracțiuni.

Constantând în acțiunile inculpatului o singură infracțiune, prima instanță corect i-a aplicat inculpatului pedeapsa penală sub formă de închisoare dând deplină eficiență prevederilor art.7, 61, 75 Cod penal, ținând cont de toate circumstanțele cauzei, de gravitatea infracțiunii săvârșite, care face parte din categoria celor mai puțin grave, motivul și scopul infracțiunii, de persoana inculpatului, care anterior a fost condamnat, de comportamentul acestuia în cadrul urmăririi penale și examinării cauzei în prima instanță, că la locul de trai se caracterizează pozitiv, a comis infracțiunea fiind în stare de ebrietate, de condițiile de viață ale acestuia, că și-a recunoscut vina și s-a căit sincer pentru fapta comisă, solicitând examinarea cauzei în procedură simplificată, precum și de influența pedepsei aplicate asupra corectării și reeducării acestuia, și corect a stabilit categoria și termenul pedepsei penale.

Complementar, instanța de apel a precizat că recunoașterea vinovăției, care atrage incidența procedurii simplificate, nu se poate valorifica ca o circumstanță atenuantă, deoarece ar însemna că aceleiași situații de drept i s-ar acorda o dublă valență juridică, iar acceptarea probelor administrate la faza urmăririi penale, nu pot fi reținute drept circumstanțe excepționale întru aplicarea față de inculpat a unei pedepse mai blânde.

De asemenea, față de inculpat nu poate fi aplicată o pedeapsă sub formă de muncă neremunerată în folosul comunității sau cu suspendarea condiționată a executării pedepsei închisorii, având în vedere că acesta anterior a fost condamnat de mai mult ori pentru infracțiuni intenționate și sancționat pentru comiterea unui șir de contravenții, însă sancțiunile aplicate nu au avut efecte pozitive asupra comportamentului acestuia, care a săvârșit din nou o infracțiune intenționată.

Totodată, instanța de apel a precizat că însăși apelantul a indicat că, în perioada aplicării ordonanței de protecție, inculpatul a rămas să locuiască în continuare împreună cu partea vătămată, deși cunoștea despre restricțiile stabilite de către instanța de judecată. De asemenea, instanța de apel a indicat că argumentul avocatului, precum că partea vătămată a avut un comportament neadecvat și imoral, nu este susținut de materialele cauzei. Viceversa, instanța a constatat că părții vătămate i-au fost cauzate de către inculpat vătămări corporale.

5. Împotriva deciziei instanței de apel au declarat recursuri ordinare:

- procurorul care, invocând temeiul prevăzut de art.427 alin.(1) pct.6) Cod de procedură penală, solicită casarea acesteia, cu dispunerea rejudecării cauzei de către instanța de apel, pe motiv că hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția; - instanța eronat a constatat că inculpatul a săvârșit o infracțiune continuă, or, acesta a săvârșit față de partea vătămată mai multe fapte prejudiciabile, fiind prezentă o pluralitate de infracțiuni;

- avocatul I.Ciuru în numele inculpatului care, invocând temeiul prevăzut de art.427 alin.(1) pct.13) Cod de procedură penală, solicită casarea acesteia în partea stabilirii pedepsei, cu rejudecarea cauzei în această parte și pronunțarea unei noi hotărâri, prin care inculpatului să-i fie stabilită o pedeapsă mai blândă, cu aplicarea prevederilor art.90¹ Cod penal, pe motiv că a intervenit o lege penală mai favorabilă inculpatului.

6. Judecând recursurile ordinare declarate de către procuror și avocatul I.Ciuru în numele inculpatului în raport cu materialele cauzei și motivele invocate, Colegiul penal lărgit concluzionează că recursurile urmează a fi respinse ca inadmisibile din următoarele considerente.

Conform prevederilor art.427 alin.(1) pct.6) și 13) Cod de procedură penală, la care fac referire recurenții, hotărârea instanței de apel poate fi supusă recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel în cazul când hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția, precum și atunci când a intervenit o lege penală mai favorabilă condamnatului.

Raportând norma precitată la situația în cauză, Colegiul conchide că aceste temeiuri nu și-au găsit confirmare, nefiind stabilită presupusa eroare de drept invocată de recurenți.

Colegiul penal sesizează că procurorul, solicitând casarea deciziei în partea stabilirii pedepsei a invocat că instanța eronat a constatat că inculpatul a săvârșit o infracțiune prelungită, de fapt, acesta a comis mai multe fapte prejudiciabile în privința părții vătămate în perioade diferite de timp, fiind prezentă o pluralitate de infracțiuni, iar instanța urma să-i stabilească inculpatului pedeapsa pe fiecare episod în parte și în temeiul art.84 Cod penal pedeapsa definitivă pentru concurs de infracțiuni.

Examinând acest argument al recurentului, Colegiul penal constată că, contrar celor afirmate, instanțele de fond, ținând cont de prevederile art.28 și 30 Cod penal, corect au conchis că M.Papușa a săvârșit o singură infracțiune, aceasta fiind prelungită, deoarece fapta a fost săvârșită cu o intenție unică, caracterizată prin mai multe acțiuni infracționale identice, comise cu un singur scop și alcătuind în ansamblu o infracțiune de neexecutare intenționată a măsurilor stabilite de instanța de judecată în ordonanța de protecție a victimei violenței în familie, prevăzută de art.320¹ Cod penal, dar nu patru infracțiuni, precum consideră procurorul.

În acest sens, Colegiul penal reține că, potrivit art.28 Cod penal, infracțiunea unică reprezintă o acțiune (inacțiune) sau un sistem de acțiuni (inacțiuni) care se califică conform dispoziției unei singure norme a legii penale.

Astfel, reieșind din conținut acestei norme, infracțiunea unică poate fi realizată ori printr-o singură acțiune (inacțiune), ori printr-un sistem de acțiuni (inacțiuni), care se limitează la conținutul unei infracțiuni unice.

Prin unitatea de infracțiune se înțelege situația în care o activitate infracțională, formată dintr-o acțiune (inacțiune) ori din mai multe acțiuni (inacțiuni) se consideră, potrivit stării de fapt ori potrivit legii, o singură infracțiune pentru care se aplică o singură pedeapsă.

Consecvent, o formă a unității de infracțiune este unitatea legală, care la rândul ei se poate manifesta prin caracterul prelungit al acțiunilor inculpatului.

Prin urmare, potrivit art.30 Cod penal, se consideră infracțiune prelungită fapta săvârșită cu intenție unică, caracterizată prin două sau mai multe acțiuni infracționale identice, comise cu un singur scop, alcătuind în ansamblu o infracțiune și care se consumă din momentul săvârșirii ultimei acțiuni sau inacțiuni infracționale.

Respectiv, este cert faptul că o infracțiune este considerată prelungită atunci când persoana săvârșește, la diferite intervale de timp, dar în realizarea unei rezoluții unice, acțiuni sau inacțiuni care prezintă, fiecare în parte, conținutul aceleiași infracțiuni.

Având în vedere starea de fapt reținută de instanțele de fond, inculpatul este învinuit că, la 17.05.2017, 04.06.2017, 02.07.2017, 14.07.2017, a încălcat ordonanța de protecție emisă de Judecătoria Nisporeni la 20.04.2017 în favoarea părții vătămate I.Luca, intrând în gospodăria acesteia.

După cum reiese din materialele cauzei, toate acțiunile inculpatului au fost realizate, așa cum prevede art.30 Cod penal, cu o intenție unică, prin mai multe acțiuni infracționale identice, dar în realizarea unui scop unic și care alcătuiesc în ansamblu aceiași infracțiune - art.320¹ Cod penal - neexecutarea măsurilor din ordonanța de protecție a victimei violenței în familie din 20.04.2017.

Respectiv, Colegiul penal consideră că argumentul procurorului pus la baza recursului este unul neîntemeiat, instanțele de fond corect apreciind că M.Papușa a săvârșit o infracțiune prelungită și nu o pluralitate de infracțiuni.

Or, reieșind din prevederile art.32 și 33 alin.(1) și (3) Cod penal, pluralitatea de infracțiuni constituie, după caz, concurs de infracțiuni sau recidivă. Se consideră concurs de infracțiuni săvârșirea de către o persoană *a două sau mai multor infracțiuni* dacă persoana nu a fost condamnată definitiv pentru vreuna din ele și dacă nu a expirat termenul de prescripție de tragere la răspundere penală, cu excepția cazurilor când săvârșirea a două sau mai multor infracțiuni este prevăzută în articolele părții speciale a Codului în calitate de circumstanță care agravează pedeapsa. Concursul real există atunci când persoana, prin două sau mai multe acțiuni (inacțiuni), *săvârșește două sau mai multe infracțiuni*.

Respectiv, concursul real de infracțiuni poate să fie prezent doar în cazul în care o persoană, prin două sau mai multe acțiuni (inacțiuni) distincte, în baza unor rezoluții sau forme de vinovăție separate, săvârșește două sau mai multe infracțiuni *prevăzute de diferite componente de infracțiune*.

Având în vedere cele expuse, prevederile art.32 și 33 Cod penal, sunt străine speței de față, or, instanța de recurs reiterează că în cauza penală deferită judecătii, toate acțiunile inculpatului se încadrează în componența unei singure infracțiuni.

Prin urmare, instanța de recurs conchide că instanța de apel și-a motivat soluția în partea încadrării juridice a faptei săvârșite de inculpat și stabilirii pedepsei acestuia, care a fost expusă la pct.4 din prezenta decizie.

Argumentele procurorului, precum că hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția este neîntemeiat, or, Colegiul remarcă că, recursul repetă textul apelului, argumentele expuse de recurent fiind anterior invocate în apel, iar instanța de apel care, examinându-le în ansamblu și dându-le o apreciere corespunzătoare, conform art.414 Cod de procedură penală, s-a pronunțat argumentat și detaliat asupra lor. Decizia instanței de apel cuprinde fondul apelului și temeiurile de fapt și de drept care au dus la respingerea apelului, precum și motivele adoptării soluției, ceea ce se încadrează în prevederile art.417 Cod de procedură penală.

Prin urmare, argumentele procurorului sunt neîntemeiate, decizia instanței de apel fiind bine argumentată, motivată și în concordanță cu prevederile art.394 Cod de procedură penală.

Cu referire la recursul declarat de către avocatul I.Ciuru în numele inculpatului, instanța de recurs reține că apărătorul, solicitând casarea deciziei în partea stabilirii pedepsei a invocat că a intervenit o lege penală mai favorabilă inculpatului, și anume art.90¹ Cod penal.

Colegiul penal relevă că, persoanei recunoscute vinovate de săvârșirea unei infracțiuni trebuie să i se aplice o pedeapsă echitabilă, în limitele sancțiunii articolului în baza căruia persoana se declară vinovată.

Totodată, potrivit art.90¹ alin.(1) Cod penal, în cazul în care instanța de judecată, ținând cont de circumstanțele cauzei și de personalitatea vinovatului, ajunge la concluzia că nu este rațional ca acesta să execute întreaga pedeapsă cu închisoare în penitenciar, aceasta *poate* dispune suspendarea parțială a executării pedepsei aplicate vinovatului, indicând în hotărâre perioada de executare a pedepsei în închisoare și perioada de probațiune sau, după caz, termenul de probă, precum și motivele condamnării cu suspendarea parțială a executării pedepsei.

Astfel, rezultă că legiuitorul i-a acordat instanței dreptul de a decide de la caz la caz, posibilitatea aplicării prevederilor normei precitate și nicidecum nu o obligă în acest sens. În speță, rezultă că instanțele de fond, reieșind din circumstanțele constatate în cauză, au considerat rațional ca inculpatul să execute real pedeapsa stabilită, motivându-și soluția adoptată, indicând din care motive au ajuns la concluzia potrivit căreia, corijarea și reeducarea acestuia este posibilă doar în condițiile izolării totale în închisoare.

Prin urmare, atât prima instanță, cât și cea de apel și-au motivat soluția referitor la iraționalitatea numirii pedepsei inculpatului cu suspendarea executării ei pe o perioadă de probațiune, motive valabile și în contextul situației reglementate de art.90¹ Cod penal. Or, inculpatul, fiind anterior condamnat de mai multe ori pentru infracțiuni intenționate și comiterea unui șir de contravenții, nu a tras concluziile necesare, iar pedeapsa penală nu și-a realizat scopul de corectare și reeducare, acesta săvârșind o nouă infracțiune. Mai mult, instanța de recurs reține că inculpatul, deși cunoștea despre ordonanța de protecție emisă în favoarea părții vătămate, a încălcat-o sistemic, dând dovadă de lipsă de respect atât față de normele de conviețuire în cadrul familiei, cât și față de puterea actului judecătoresc.

În concluzie, Colegiul penal constată că, la stabilirea pedepsei lui M.Papușa, instanțele de fond au dat deplină eficiență împrejurărilor cauzei, numindu-i acestuia o pedeapsă echitabilă, în limitele prevăzute de sancțiunea normei penale în baza căreia a fost declarat vinovat, pedeapsa fiind individualizată conform prevederilor legale, aplicarea față de inculpat a prevederilor art.90¹ Cod penal, fiind inoportună.

Analizând materialele cauzei și hotărârea judecătorească atacată, Colegiul penal nu constată vreo eroare de drept ce ar afecta legalitatea acesteia.

Potrivit dispoziției art.435 alin.(1) pct.1) Cod de procedură penală, judecând recursul, instanța respinge recursul ca inadmisibil, cu menținerea hotărârii atacate.

Prin urmare, reieșind din circumstanțele indicate, Colegiul penal conchide că nu există temei legal pentru admiterea recursurilor ordinare declarate de către procuror și avocatul I.Ciuru în numele inculpatului, care urmează a fi respinse ca inadmisibile, cu menținerea hotărârii atacate.

7. În conformitate cu prevederile art.434, 435 alin.(1) pct.1) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție

DECIDE :

Respinge, ca inadmisibile, recursurile ordinare declarate de către procurorul în Procuratura de circumscripție Bălți, Pasat Liliana și avocatul Ciuru Igor în numele inculpatului Papușa Mihail, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 20 decembrie 2017, în cauza penală în privința lui Papușa Mihail, cu menținerea hotărârii atacate.

Decizia este irevocabilă, pronunțată integral la 15 iunie 2018.

Președinte

Nicolae Gordilă

Judecători

Elena Covalenco

Iurie Diaconu

Liliana Catan

Ion Guzun